

1. 1. Аналіз розвитку галузі за попередній період

Розвинута соціальна сфера, і, як, наслідок соціальне здоров'я суспільства є мірилом успішності реалізації політичних принципів будь-якої сучасної держави. З огляду на проголошені Президентом України В. Януковичем нові соціальні ініціативи та загальнодержавний курс на євроінтеграцію органи влади на місцях мають докласти максимум зусиль для забезпечення ефективного функціонування мережі закладів соціальної сфери.

Згідно п. 16. та п. 17 ч. I Європейської соціальної хартії, ратифікованої Законом України від 14.09.2006 р. № 137- V «Про ратифікацію Європейської соціальної хартії» сім'я, діти та підлітки мають право належний соціальний, правовий та економічний захист для забезпечення її всебічного розвитку.

В той же час, відповідно, до ст. 4 Закону України від 21.06.2001 р. № 2558-III, саме вищезазначені категорії населення є об'єктами соціальної роботи, що здійснюється центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Маючи напрацьовані роками шляхи та методи надання ефективної соціально-профілактичної, соціально-педагогічної, юридичної та психологічної підтримки сім'ям, дітям та молоді та, використовуючи для їх соціальної підтримки, розвитку та становлення сучасні досягнення вітчизняної та світової соціальної практики, Кіровоградський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (далі – Центр) на сьогодні є провідним суб'єктом надання безкоштовних професійних соціальних послуг членам міської громади.

У 2013 році при Центрі діють 8 спеціалізованих формувань, працюють 48 фахівців із соціальної роботи. Протягом 2013 року надано 37281 соціальна послуга 5445 особам, забезпечено соціальний супровід 367 сімей та 44 осіб, яким надано, відповідно, 10264 та 381 соціальну послугу індивідуального спрямування, проведено 424 групових заходи, якими охоплено 8725 осіб різних вікових категорій.

1.1.1. Соціальна робота з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах

Протягом 2013 року в місті Кіровограді виявлені 427 сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах, загалом на обліку при Центрі перебували 1099 сімей (у 2012 році - 379 сімей), під соціальним супроводом – 367 сімей. Протягом зазначеного періоду сім'ям, що перебувають під супроводом надано 10264 послуги; у 2012 році – 3238, таким чином, позитивна різниця становить 7026 соціальних послуг індивідуального характеру.

Протягом 2013 року завдяки діяльності фахівців із соціальної роботи із складних життєвих обставин були виведені 146 сімей – мешканців м. Кіровограда, що на 135 більше, ніж за відповідний період минулого року.

1.1.2. Розвиток і підтримка сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування

У 2013 році в місті Кіровограді офіційно зареєстровано 253 особи з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, на первинному обліку.

Протягом 2013 року під соціальним супроводом Кіровоградського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (далі – Центр) перебувають 39 прийомних сімей (58 дітей) та два дитячих будинки сімейного типу (далі ДБСТ) (15 дітей).

19.12.2012 р. створений 1 дитячий будинок сімейного типу (ДБСТ), до якого влаштовано 9 дітей, 1 прийомна сім'я, до якої влаштовано 4 дитини, 1 дитина влаштована до раніше створеної прийомної сім'ї, 1 дитина була усиновлена прийомними батьками, 4 дитини влаштовані до раніше створеного ДБСТ.

Протягом звітнього періоду проінспектовано 61 сім'ю опікунів та піклувальників, надано 725 індивідуальних послуг соціально-педагогічного, соціально-психологічного, юридичного, інформаційного спрямування.

Під соціальним супроводом Центру у звітному періоді перебували 20 сімей опікунів. В ході здійснення супроводу надано 157 послуг різного спрямування.

1.1.3. Профілактика раннього соціального сирітства

У 2013 році до Центру надійшло 3 повідомлення про жінок, які мають намір відмовитись від новонародженої дитини.

В результаті роботи, проведеної спеціалістами Центру, а також враховуючи комплексний характер профілактики соціального сирітства, яка здійснюється ними на території міста, зокрема поширення відповідних друкованих матеріалів, співпрацю з місцевими засобами масової інформації, проведення бесід та відеолекторіїв у пологових стаціонарах міста, 1 жінка змінила своє рішення, таким чином, дитина залишилася в сім'ї.

1.1.4. Соціальна робота з неповнолітніми та молоддю, які засуджені до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, та з тими, що звільнилися у зв'язку із закінченням терміну відбування покарання

Протягом 2013 року на обліку при кримінально-виконавчих інспекціях перебувають 516 осіб, з числа неповнолітніх (19 осіб) та молоді, які скоїли злочин і умовно засуджені.

Спеціалістами Центру протягом зазначеного періоду проведена значна робота із профілактики рецидиву правопорушень, сприяння адаптації даної категорії клієнтів у соціумі, в тому числі сприяння в отриманні реєстрації, рекомендації щодо працевлаштування тощо. Всього надано 1262 послуги 270 особам, засудженим до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі.

Проведено 19 інспектувань сімей, де проживають особи, звільнені з місць позбавлення волі у зв'язку із закінченням терміну відбування покарання. В ході зазначених інспектувань 19 особам надано 44 індивідуальних послуг, забезпечено соціальний супровід семи осіб, в рамках якого надано 45 соціальних послуг індивідуального спрямування.

1.1.5. Соціальна робота з дітьми та молоддю з особливими потребами

Протягом 2013 року соціальною роботою спеціалістів та фахівців із соціальної роботи Центру охоплено 164 особи з числа дітей та молоді з особливими потребами, надана 651 індивідуальна послуга. 46 сім'ям, які, виховуючи дитину-інваліда, перебувають під соціальним супроводом, надано 368 адресних соціальних послуг.

Клієнти зазначеної категорії охоплені різними видами роботи, зокрема забезпечено їх участь у фестивалі для дітей з особливими потребами «Повір у себе», в рамках акції «Школяр» надані подарунки до Дня знань тощо.

1.1.6. Волонтерська діяльність

У здійсненні практичної соціальної роботи на території міста Кіровограда допомогу спеціалістам Центру надають волонтери з числа студентської молоді.

Протягом 2013 року в якості волонтерів з Центром співпрацювали 25 осіб. Зазначені особи беруть активну участь у масових заходах, які проводяться на території міста, несучи в масі ідеї здорового, повноцінного, орієнтованого на взаємодопомогу та взаємопідтримку життя, організовують збір коштів для допомоги тяжкохворим дітям та дітям з особливими потребами. Діє «Волонтерський театр».

1.1.7. Діяльність Мобільного консультативного пункту соціальної роботи

У 2013 році в рамках діяльності даного спеціалізованого формування Центру здійснено 6 виїздів, охоплено соціальною роботою 6 сімей, надано 136 індивідуальних послуг та проведено 15 групових заходів для 330 учасників.

Зокрема, рейдові виїзди спільно зі службою у справах дітей Кіровоградської міської ради та співробітниками Кіровоградського МВ УМВС України в Кіровоградській області з метою:

- профілактики бродяжництва у дитячому та молодіжному середовищі;
- профілактики пропусків занять учнями загальноосвітніх закладів міста без поважних причин;

- профілактики вживання алкогольних напоїв та наркотичних речовин дітьми та молоддю;

- профілактики перебування неповнолітніх у нічний час без супроводу дорослих на вулиці тощо.

1.1.8. Соціально-профілактична робота зі споживачами наркотичних речовин

Протягом 2013 року спеціалістами Центру надано 836 послуг 185 клієнтам, які звернулися з проблемами відчуття самотності, труднощами у спілкуванні з оточуючими, втратою життєвих орієнтирів, дисгармонією в сімейних стосунках.

Спеціалістами та фахівцями із соціальної роботи було надано 2662 індивідуальні послуги особам, які звернулися з питаннями, що стосувалися першої допомоги при передозуванні, відмови від вживання наркотиків та переходу до менш важких наркотичних речовин, правил особистої гігієни та зменшення ризику ВІЛ інфікування. Протягом 2013 року було здійснено обмін 4703 шт. шприців на 4703 шт. використаних. В ході роботи було надано допомогу 386 споживачам ін'єкційних наркотиків.

1.1.9. Соціальна робота з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, які виховуються у Кіровоградському дитячому будинку «Барвінок» та загальноосвітній школі – інтернаті І-ІІІ ст. Кіровоградської міської ради Кіровоградської області

Протягом 2013 року з метою забезпечення соціальної адаптації, профілактики девіантної поведінки, соціально-небезпечних хвороб тощо спеціалістами Центру у зазначених закладах проведено 29 групових заходів (лекції, бесіди, відеолекторії), якими охоплено 228 осіб. Надано 307 індивідуальних послуг різного соціального спрямування.

2. Мета Програми у сфері діяльності

Метою реалізації Програми є втілення на місцевому рівні соціальних ініціатив Президента України та Міської програми соціально-економічного розвитку «Центральний регіон-2015», а саме: подальший розвиток сфери надання професійних соціальних послуг сім'ям та особам, які опинилися у складних життєвих обставинах, особам похилого віку, зокрема ветеранам Великої Вітчизняної війни, розвиток та підтримка сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, профілактика раннього соціального сирітства, попередження втягування дітей та молоді у злочинну діяльність та профілактика рецидиву злочину, популяризація здорового способу життя та профілактика шкідливих звичок, в тому числі вживання алкоголю, наркотиків та паління, соціальна підтримка дітей та молоді з особливими потребами, попередження бродяжництва та жебракування в дитячому та молодіжному середовищі та розвиток волонтерського руху в м. Кіровограді.

3. Пріоритети розвитку сфери діяльності на 2014 рік та основні напрями розвитку на 2015 і 2016 роки

Пріоритетними завданнями реалізації Програми є:

своєчасне виявлення та виведення із складних життєвих обставин сімей та осіб, в тому числі громадян похилого віку, осіб з функціональними обмеженнями, ветеранів Великої Вітчизняної війни та інших, соціально незахищених, груп населення, які потребують соціальної підтримки, здійснення соціального супроводу зазначених категорій населення;

забезпечення координації та взаємодії сім'ї, яка перебуває у складних життєвих обставинах, із суб'єктами соціальної роботи до повного вирішення проблем родини, надання соціальних послуг;

організація своєчасної допомоги сім'ям, дітям та молоді шляхом взаємодії зі структурними підрозділами органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій, навчальними закладами, відділеннями охорони здоров'я, органами внутрішніх справ, об'єднаннями громадян тощо;

створення атмосфери, сприятливої для соціального розвитку та становлення сімей, дітей та молоді міста;

формування у молоді усвідомленого ставлення до батьківства, підвищення рівня культури статевого життя молодих людей, що дозволить запобігти поширенню соціального сирітства та соціально-небезпечних хвороб;

зменшення кількісних показників підліткової та молодіжної злочинності, розширення кола учнівської та студентської молоді м. Кіровограда, охопленої соціальною роботою, залучення молоді до участі в культурно-масових заходах;

всебічний розвиток та підтримка волонтерського руху як активної форми власної самореалізації;

сприяння адаптації у соціумі осіб з числа звільнених з місць позбавлення волі та засуджених до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, профілактика рецидиву злочину;

пропаганда здорового способу життя, профілактика шкідливих звичок;

подальший розвиток сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, збільшення кількості прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу, підвищення їх виховного потенціалу.

4. Кількісні та якісні критерії ефективності виконання Програми

Ступінь ефективності виконання Програми залежить від зменшення кількості сімей та осіб у складних життєвих обставинах, збільшення чисельності виведених із складних життєвих обставин сімей та осіб, збільшення кількості проведених групових заходів та охопленого ними населення, рівня охоплення соціальними послугами осіб похилого віку, зокрема ветеранів Великої Вітчизняної війни, зменшення показників відмови від новонароджених дітей, збільшення кількості прийомних сімей та сімейних будинків дитячого типу, зменшення обсягів вживання дітьми та молоддю алкогольних, наркотичних, тютюнових речовин, подальшого розвитку взаємодії з іншими суб'єктами соціальної роботи, органами внутрішніх справ, закладами охорони здоров'я, навчальними закладами, центрами зайнятості населення з метою розширення можливостей Центру з надання всебічної соціальної допомоги сім'ям та особам, які опинилися в складних життєвих обставинах.

Обсяги необхідного фінансування складають 239 тис. 191 грн. 00 коп. (двісті тридцять дев'ять тисяч сто дев'яносто одна гривня) (джерела та обсяги фінансування заходів Програми на 2014 рік додаються).

Директор
Кіровоградського міського
центру соціальних служб
для сім'ї, дітей та молоді

О.Краснокутський